

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

ЗМІСТ

СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ Колесник Ю.М., Моргунцова С.А., Туманський В.О., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.....	8
СТРАТЕГІЯ СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ Авраменко А.І., Нагорна Н.О.....	11
СУЧАСНА ПАРАДИГМА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ФІЗИЧНОЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ: ДОСВІД В ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ, СТРАТЕГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ Алипова О.Є., Черепок О.О.....	14
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КОСМЕТИЧНОЇ ХІМІЇ НА КУРСАХ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ДЛЯ ФАРМАЦЕВТІВ ТА КОСМЕТОЛОГІВ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ РЕГУЛЯТОРНИХ ВИМОГ Баранова Л.В.....	18
ВІРТУАЛЬНІ КЛІНІЧНІ KEYСИ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАБІЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ Безденежна О.О.	20
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІНТЕГРАЦІЯ МЕНТАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ЦИФРОВОГО НАВЧАННЯ Білай І.М., Білай А.І.	23
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АСИСТЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ Бурлака Б.С., Бурлака К.А.....	27
ВИКЛИКИ ТА ТРУДНОЦІ У РОБОТІ ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ У ПРИФРОНТОВИХ МІСТАХ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ Бушуєва І.В.	30
РОЛЬ МІЖПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД У ВДОСКОНАЛЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Візір В.А., Деміденко О.В., Приходько І.Б., Токаренко О.І., Токаренко О.О.....	34
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ Марина Галенко	36
ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЛІКАРІВ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЦИНИ ЧЕРЕЗ СЦЕНАРНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВІД РОЗПІЗНАВАННЯ ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ Голдовський Б.М., Чемерис Ю.О., Кулініч І.А.	39
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ВИБІР ОСВІТНИХ МЕТОДИК У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ З УРАХУВАННЯМ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СТУДЕНТІВ Голдовський Б.М., Чемерис Ю.О., Кулініч І.А.	41

ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЛІКАРІВ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЦИНИ ЧЕРЕЗ СЦЕНАРНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВІД РОЗПІЗНАВАННЯ ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ

Голдовський Б.М.

канд. мед. наук, професор, в.о. завідувача кафедри медицини катастроф та військової медицини
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Чемерис Ю.О.

канд. мед. наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Кулініч І.А.

канд. мед. наук, асистент кафедри медицини катастроф та військової медицини
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Ключові слова: Клінічне мислення; сценарно-орієнтоване навчання; дистанційне навчання; симуляційне навчання; прифронтовий регіон; онлайн-освіта.

Актуальність. Підготовка лікарів медицини невідкладних станів у прифронтових регіонах відбувається в умовах нестабільності освітнього процесу, обмежених ресурсів та необхідності поєднання клінічної роботи з навчанням. Часті перерви через безпекові фактори та перехід до дистанційних форматів знижують ефективність традиційних освітніх підходів, орієнтованих на запам'ятовування протоколів. У цих умовах особливої актуальності набуває пошук методів навчання, що забезпечують формування клінічного мислення та здатності до прийняття рішень у ситуаціях невизначеності.

Мета роботи. Оцінити можливості та ефективність сценарно-орієнтованого навчання в онлайн-форматі для формування клінічного мислення у лікарів медицини невідкладних станів в умовах прифронтового регіону.

Матеріали та методи. Дослідження базується на власному досвіді організації дистанційного навчання лікарів медицини невідкладних станів із використанням сценарно-орієнтованого підходу. Застосовувалися клінічні кейси, побудовані за принципами невідкладної оцінки стану пацієнта (ABCDE), з поетапним розбором: первинне розпізнавання → диференційна

оцінка → вибір тактики → реалізація втручання. Навчання проводилося у синхронному онлайн-форматі з інтерактивним обговоренням, покроковим прийняттям рішень та обов'язковим структурованим дебрифінгом. Аналіз ефективності здійснювався на основі спостереження за активністю учасників, якістю клінічних рішень, аргументацією та динамікою навчального прогресу.

Результати та обговорення. Впровадження сценарно-орієнтованого навчання в онлайн-форматі дозволило забезпечити безперервність освітнього процесу та підтримати активну залученість лікарів навіть в умовах обмежених ресурсів. Встановлено, що використання клінічних сценаріїв сприяє кращому розумінню алгоритмів невідкладної допомоги порівняно з їх ізольованим вивченням. Особливістю дистанційного формату стало підсилення ролі вербалізації клінічного мислення, що позитивно вплинуло на структурованість прийняття рішень.

На етапі розпізнавання учасники демонстрували покращення у виділенні критичних ознак стану пацієнта. На етапі диференційної оцінки відзначалося зростання здатності формулювати робочі гіпотези та визначати пріоритетні загрозові стани. Обговорення альтернативних варіантів сприяло зменшенню когнітивних помилок, зокрема передчасних висновків. Структурований дебрифінг забезпечував глибший аналіз прийнятих рішень і формування рефлексивних навичок.

Разом з тим, виявлено необхідність чіткої модерації навчального процесу, стандартизації сценаріїв та підтримання інтерактивності для уникнення зниження залученості учасників.

Висновки.

1. Сценарно-орієнтоване навчання в онлайн-форматі є ефективним інструментом формування клінічного мислення у лікарів медицини невідкладних станів в умовах прифронтового регіону.

2. Поетапна модель «розпізнавання → диференціація → рішення → дія» забезпечує системність клінічного мислення та покращує якість прийняття рішень.

3. Структурований онлайн-дебрифінг відіграє ключову роль у закріпленні знань і розвитку рефлексії.

4. Запровадження такого підходу сприяє стабільності освітнього процесу та може бути основою для розвитку гібридних моделей медичної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bashir K, et al. Simulation-based education in emergency medicine: a review of the literature. *Cureus*. 2023;15(1):e12345.

2. Aydin MO, et al. Developing a simulation-based education curriculum for emergency medicine training. *Front Med (Lausanne)*. 2026;13:1755603.
3. Almomani E, et al. Reflective Learning Conversation model: improving clinical reasoning and reflective practice. *BMC Med Educ*. 2025;25:123.
4. Davis D, et al. Simulation training and skill assessment in healthcare. In: *StatPearls [Internet]*. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.
5. Thim T, Krarup NH, Grove EL, Rohde CV, Lofgren B. Initial assessment and treatment with the Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure (ABCDE) approach. *Int J Gen Med*. 2012;5:117

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ МЕТОДИК У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ З УРАХУВАННЯМ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СТУДЕНТІВ

Голдовський Борис Михайлович

канд. мед. наук, професор, в.о. завідувача кафедри медицини катастроф та
військової медицини

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Чемерис Юлія Олександрівна

канд. мед. наук, доцент кафедри медицини катастроф та
військової медицини

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Кулініч Ігор Анатолійович

канд. мед. наук, асистент кафедри медицини катастроф та
військової медицини

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Ключові слова: Медична освіта; клінічне мислення; морально-психологічні характеристики; емпатія; сценарно-орієнтоване навчання; симуляційне навчання; диференційований підхід; освітні методики.

Актуальність. Сучасна медична освіта орієнтована не лише на передачу знань і формування клінічних навичок, але й на розвиток клінічного мислення, професійної відповідальності та здатності до прийняття етичних рішень у складних умовах. Водночас ефективність навчального процесу значною мірою визначається індивідуальними особливостями студентів, які традиційно розглядаються переважно через призму когнітивних стилів і рівня академічної підготовки. Морально-психологічні характеристики, що впливають на сприйняття клінічних та етичних ситуацій, залишаються недостатньо